

Melly József: Az öngyilkosságok Budapesten és az európai nagyvárosokban.

Kiadja: Budapest székesfőváros statisztikai hivatala. Budapest, 1928. 77. l.

Joseph Melly: *Les suicides à Budapest et dans les grandes villes de l'Europe.*

Publié par le Bureau de statistique de la ville de Budapest. Budapest, 1928. 77 pages.

Résumé. Le nombre des suicides grandit d'une façon intense à Budapest; il a été en 1927 près du double (503) du chiffre constaté au début du siècle. Aujourd'hui on y compte 523 suicides pour 1 million d'habitants, contre seulement 503 pendant la guerre (1917), et cette proportion a été encore plus élevée (635) en 1889. De toutes les villes de l'Europe, c'est à Budapest qu'il y a le plus de suicides: à cet égard, elle n'est dépassée que rarement par les autres grandes villes.

D'après les chiffres présentés par l'auteur, parmi les suicidés budapesteois les hommes ont une proportion dépassant celle des femmes. C'est dans les groupes d'âge les plus hauts que les suicides y sont le plus fréquents; la proportion des individus mariés est inférieure aux personnes non mariées; les neuf dixièmes des suicidés sont pauvres, on trouve peu de suicides parmi les riches et les gens de la classe moyenne. Les protestants (et en 1927 les catholiques grecs) ont la plus forte et les israélites, ainsi que les catholiques romains, la plus faible proportion de suicides. Au point de vue des professions, c'est le taux des services publics civils, des ouvriers auxiliaires et des domestiques qui est le plus élevé. Pour enrayer le mal, il serait désirable de créer, entre autres, une organisation sociale thérapeutique et de prophylaxie.

*

A székesfővárosi statisztikai hivatal kiadásában most jelent meg Melly József dr. érdekes és tartalmas könyve, a főváros s a világvárosok öngyilkosairól, melynek tartalma a szerző szorgalmát, széles látókörét és nagy tárgy szeretetét dicséri.

A városokban az öngyilkosságok mindig nagyobb szerepet játszanak, mint falun. A város, első sorban a nagyváros az öngyilkosság melegágya. Hazánkban első sorban Budapest. Műveltségével és félműveltségével, könnyelmű szórakozásaival, léha élvezeteivel szabados világfelfogásával ez tényészi az öngyilkosságokat. Szomorú, hogy Trianon óta az öngyilkosok népességhez viszonyított aránya Budapesten is emelkedőben van, ez annál inkább elszomorító, mert e tekintetben Budapest nemcsak most, hanem már azelőtt is a világvárosok élén haladt. Méltán nevezhető az öngyilkosok városának, melyet e szomorú elsőség tekintetében csak kivételesen előz meg egyik vagy másik metropolis. Másrésztől a legalacsonyabb öngyilkossági indexeket

Európában az angol és holland városok mutatják. Érdekes ideiktatni a világvárosok öngyilkossági arányait összehasonlító táblázatot:

Millió lakosra eső öngyilkosszám 1926-ban az alább felsorolt világvárosokban a következő volt:

Budapest	573·7	Stuttgart	263·2
Brüsszel	474·2	Genova	243·4
Bécs	467·4	Düsseldorf	232·2
Lipce	467·2	Stockholm	220·9
Hamburg	441·3	München	204·3
Berlin	433·2	Antwerpen	195·4
Bern	416·0	Párizs	187·7
Drezda	411·9	Róma	145·2
Riga	382·6	Bukarest	137·2
Basel	379·3	London	128·1
Bréma	375·0	Birmingham	119·6
Frankfurt	330·5	Oslo	117·6
Zürich	312·7	Glasgow	109·6
Varsó	302·4	Hága	71·8
Prága	292·3	Amszterdam	74·8
		Rotterdam	50·2

A legutolsó évek közül 1926-ban volt a székesfővárosban legtöbb öngyilkosság: 553, ami millió lakosra számítva 574-et jelent, 1927-ben valamivel kevesebb 503, vagyis millió lakosra 523. A háború alatt a budapesti index 22%-kal csökkent. 1917-ben millió lakosra Budapesten csak 303 öngyilkos esett. Volt ugyan idő, a nyolcvanas évek vége, amikor sokkal több, 1889-ben millió lakosra 635 öngyilkos esett. Ez enyhíti a multtal szemben való fejlődés elbírálását. A nőknek a férfiaknál kisebb indexe újabban, különösen 1918 óta, erősen közeledik a férfiakéhoz, úgyhogy a két nem között lévő különbség enyhül. A nők indexe 30—40%-kal rosszabb most Budapesten, mint a háború előtt, míg a férfiaké nagyjában ma is ugyanazon színvonalon van. Bécsben a nők aránya 42%-ra emelkedett a háború előtti 32%-kal szemben. Kor szerint a fővárosban a legmagasabb öngyilkossági aránnyal szereplő legöregebb korcsoport (80 éven felülieké) a férfiak oldalán 1917-ben millió lakosra 2.383 öngyilkost jelent, a férfiak átlagos 616-os öngyilkossági arányával szemben. Különösen fájdalmas jelenség, hogy sok fiatal nő oltja ki életét, miért is úgy látszik, hogy ők hamarább vesztik el a jobb jövőbe vetett reményüket, mint a férfiak. Általában úgy látszik, hogy a kor szerint való statisztikában az indexek az alacsonyabb korcsoportokban mérsékeltébb s a magasabbakban fokozottabban emelkedő jellegűek. A nem házások öngyilkosságot mindenkor gyakrabban követnek el, mint a házások. Nagyon rossz szimptóma, hogy az utóbbi években a házasságban élt öngyilkosok száma is növekedett. Hitfelekezetek szerint a fővárosban a keresztény felekezetek közül a római katolikusoké

a legkedvezőbb. Alacsony még az izraeliták aránya is. A legmagasabb viszont a protestáns felekezetek aránya s 1927-ben a görög katolikusoké is. A gör. katolikusok budapesti olykor magas aránya annál feltűnőbb, mert az országos eredményben e csekélyebb műveltségű felekezet rendszerint igen alacsony öngyilkossági aránnyal szerepel. Az egyéb és ismeretlen felekezetek magas aránya onnan származik, hogy az öngyilkosok között sokkal több ilyen (ismeretlen) szerepel, mint a népszámlálásban s *Melly* itt egymásnak meg nem felelő adatokat viszonyít egymáshoz. Vagyonosság szerint a szegény néposztály öngyilkosságai a leggyakrabbak. Foglalkozás szerint a bizonytalanabb egzisztenciájú elemek indexei magasabbak. A férfiak rovatában a kereskedelem és hittel foglalkozások és ipari segédmunkások, nők rubrikájában a házi cselédek indexei emelkednek ki. A nyugdíjasok hosszú éveken át tartott keserves sorsa is magas öngyilkossági indexekben mutatkozott meg. Hónapok szerint a téli s a kora tavaszi időben emelkedik az öngyilkosok aránya. Motivum-statisztikánk értéke nagyon csekély, pedig ez nagyon segítené a profilaxis szervezését. Általában a fiataloknál a reménytelen szerelem és

családi viszály, öregebbeknél gazdasági leromlás és betegségek a leggyakoribb motívumok. Az idegenek szerepe is nagy a fővárosi öngyilkosok között, évről évre 11—20%-kal rontják Budapest arányszámát.

E szociálpathológiai tények profilaxist és therapiát követelnek. E szociális bajokat szociális eszközökkel kell orvosolni, büntető határozatoktól kevés eredményt várhatunk. A psychopathák gyógyítása, a gyengeakarutíak nevelése, a valláserkölcsei nevelés és a hitélet kimélyítése fontosak. Az öngyilkosságok elkövetéséhez szükséges eszközök behatóbb hatósági ellenőrzése, mérgek kiszolgáltatásának további megnehezítése is kell. Az öngyilkosságot megkísérlők időleges aszilizálása, gondozása szintén eredményekkel kecsegtető intézkedés. A profilaxis e munkájában minden állampolgár közreműködését meg kell követelnünk. „Itt az ideje, hogy az egyéneken túltengő öncélúság és az igények beteges felfokozódása lefékeződjék! A haza iránt való kötelesség érzetét kell minden állampolgár lelkében felébreszteni, mert ha ez sikerül, az öngyilkosságok szaporodása által teremtett probléma, bizonyára gyorsabb megoldáshoz jut.“

Sz. T. dr.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal könyvtárába érkezett munkák.

Ouvrages arrivés à la bibliothèque de l'Office central royal hongrois de statistique.

Nemzetközi vonatkozású művek és elméleti munkák. (*Publications d'intérêt international et de théorie générale.*) — *Annuaire général.* 12. Année, 1928. Paris.

Statistique générale du service postal, 1926. Union postale universelle. Berne.

Mémoire sur le commerce international et sur les balances des paiements, 1912—1926. Volume II. Statistique du commerce extérieur de soixante-quatre pays. Société des Nations. Genève.

Conférence internationale pour l'abolition des prohibitions et restriction à l'importation et à l'exportation. Genève, 17 octobre—8 novembre 1927. Comptes rendus de la conférence. Société des Nations. Genève.

Burandt, W. Otto: Die Ursachen der interkanalnavischen Valutakurzdivergenzen im Zeitraum 1915—1924. Jena. 1928. (Probleme der Weltwirtschaft. 46.)

Ausztria. (*Autriche.*) — *Geschäftsbericht der Generaldirektion für die Post- und Telegraphenverwaltung,* 1927. Bundesmin. für Handel und Verkehr. Wien.

Zahlenmässige Darstellung der Rechtspflege. 8. Heft. Justizstatistik, 1926, 9. Heft. Kriminalstatistik. 1926. Bundesmin. für Justiz. Wien.

Németbirodalom. (*Allemagne.*) — *Berufszählung. Die berufliche und sociale Gliederung der Bevölke-*

ring in Ländern und Landesteilen. Heft 5. Pommern. 6. Grenzmark Posen-Westpreussen. 10. Sachsen. 11. Thüringen. 12. Anhalt. 13. Schleswig-Holstein. 14. Hannover. 15. Westfalen. 16. Rheinprovinz. 24. Mecklenburg-Strelitz. 25. Schaumburg-Lippe. Statistisches Reichsamt. Berlin. 1928. (Statistik des Deutschen Reichs. 403/5., 6., 10., 11., 12., 404/13., 14., 15., 16., 24., 25.)

Die Tarifverträge im Deutschen Reiche am 1. Januar 1927. Statistisches Reichsamt. Berlin. (43. Sonderheft zum Reichsarbeitsblatt.)

Statistik der Landwirtschaft im Freistaat Preussen. 1927. Preuss. statistisches Landesamt. Berlin. (Preussische Statistik 290.)

Statistisches Jahrbuch für den Freistaat Preussen. 24. Band. Preuss. statistisches Landesamt. Berlin. 1928.

Württembergische Jahrbücher für Statistik und Landeskunde, 1927. Statistisches Landesamt. Stuttgart.

Die Gebrechlichen in Baden, 1925. Badisches statistisches Landesamt. Karlsruhe.

Die Reichstagswahl am 20. Mai 1928 im Wahlkreis Nr. 34. (Hamburg.) Statistisches Landesamt. Hamburg. (Statistische Mitteilungen. 23.)

Die Volks-, Berufs- und Betriebszählung vom 16. Juni 1925. 2. Teil: Die Berufszählung. Stati-